MINISTERUL CULTURII
AL REPUBLICII MOLDOVA
MD-2012 str. Nicolae Iorga nr.21
e-mail: cancelaria@mc.gov.md
web: www.mc.gov.md

MINISTRY OF CULTURE
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA
MD-2012 str. Nicolae Iorga nr.21
e-mail: cancelaria@mc.gov.md
web: www.mc.gov.md

PROCES-VERBAL

al consultărilor publice privind poziția de negociere a Republicii Moldova pentru Capitolul 26 „Educație și cultură" (domeniul cultură) și al consultărilor publice prealabile privind actualizarea Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029 (etapa „Inițiere")

Data: 28 octombrie 2026
Ora: 14:00
Locația: Ministerul Culturii, str. N. Iorga nr. 21, etajul 1, sala de ședințe

Au prezidat:
Dan SURUCEANU, ministrul culturii
Ana VARZARI, secretară generală, co-președintă a Grupului de lucru 26 (domeniul cultură)

A co-prezidat:
Tatiana BORDINIUC, șefă a Direcției coordonare politici publice și integrare europeană, co-secretară a Grupului de lucru 26 (domeniul cultură)

Au participat: Reprezentanți ai societății civile, ai mediului de afaceri, ai organizațiilor profesionale, ai instituțiilor din subordinea Ministerului Culturii, ai subdiviziunilor de profil din cadrul Aparatului central al Ministerului Culturii (*lista participanților se anexează*).

Ordinea de zi:

I. Prezentarea poziției de negociere a Republicii Moldova pentru Capitolul 26 „Educație și cultură" (domeniile culturii și patrimoniului cultural);

II. Prezentarea procedurii de actualizare a Programului Național de Aderare la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aferent Capitolului 26 „Educație și cultură" (domeniul cultură).

Ministrul culturii, **dl Dan SURUCEANU**, a salutat deschiderea negocierilor de aderare la UE pentru Clusterul 3 „Competitivitate și creștere incluzivă", iar **dna Ana VARZARI**, secretară generală a Ministerului Culturii, co-președintă a Grupului de lucru 26 (domeniul cultură), a subliniat importanța consultărilor publice, accentuând că această etapă demonstrează angajamentul ferm și eforturile susținute ale tuturor părților implicate în procesul de aderare.

I. Dna Tatiana BORDINIUC, șefă a Direcției coordonare politici publice și integrare europeană, co-secretară a Grupului de lucru 26 (domeniul cultură), a prezentat principalele etape ale procesului de aderare la Uniunea Europeană, stadiul actual al negocierilor, fundamentarea Poziției de negociere și particularitățile *acquis*-ului UE în domeniul culturii. Au fost evidențiate principalele angajamente asumate de Republica Moldova în domeniile culturii și patrimoniului cultural, precum și progresele înregistrate în implementarea acestora, inclusiv consolidarea cadrului strategic, modernizarea mecanismelor de finanțare, susținerea profesioniștilor din sectorul cultural, evidența bunurilor culturale și participarea la Programul „Europa Creativă".

Totodată, au fost prezentate criteriile de referință pentru închiderea provizorie a negocierilor pentru Capitolul 26 „Educație și cultură" (domeniul cultură), cu accent pe consolidarea capacităților instituțiilor culturale și ale autorităților responsabile de protecția patrimoniului cultural, promovarea accesului la cultură și a participării culturale, inclusiv la nivel regional și local (criteriul 9), precum și prevenirea corupției și consolidarea integrității instituționale (criteriul 3). În acest context, au fost evidențiate principalele priorități și acțiuni planificate pentru îndeplinirea angajamentelor asumate.

II. Dna Tatiana BORDINIUC, a prezentat procedura de actualizare a PNA 2025–2029, cu accent pe etapele procesului, cerințele metodologice și necesitatea revizuirii părții narative și a anexelor aferente Capitolului 26 „Educație și cultură". Au fost explicate cerințele privind actualizarea Anexei A, care cuprinde acțiunile necesare alinierii cadrului normativ la *acquis*-ul UE, precum și a Anexei B, în vederea reflectării recomandărilor formulate în Raportul de extindere al Comisiei Europene pentru anul 2026 (preconizat pentru publicare la 4 noiembrie curent) și a măsurilor de implementare corespunzătoare.

De asemenea, au fost prezentate condițiile privind includerea unor acțiuni noi, actualizarea celor existente și, după caz, excluderea acțiunilor care nu mai sunt relevante, în baza unor justificări corespunzătoare. S-a subliniat necesitatea corelării propunerilor cu angajamentele asumate prin Poziția de negociere, criteriile de referință pentru închiderea provizorie a negocierilor și documentele de politici sectoriale, cu luarea în considerare a capacităților instituționale de implementare și a resurselor financiare disponibile.

Dna Valentina IUSUPHODJAEV, directoare a Centrului Național al Cinematografiei din Republica Moldova, a solicitat clarificări privind criteriile de selectare și prioritizare a acțiunilor propuse pentru includerea în PNA, în contextul numărului mare de măsuri și inițiative sectoriale ce necesită a fi incluse.

Dna Tatiana BORDINIUC, a precizat că, în procesul de actualizare a PNA, prioritate urmează să fie acordată angajamentelor asumate prin poziția de negociere care nu au fost încă realizate, precum și recomandărilor ce vor fi formulate în Raportul de extindere al Comisiei Europene pentru anul 2026. Totodată, a subliniat necesitatea formulării unor propuneri realiste, cu termene fezabile și capacități instituționale și financiare corespunzătoare pentru implementarea acestora.

Dna Rusanda CURCĂ, reprezentată a Coaliției Sectorului Cultural Independent din Republica Moldova, a solicitat clarificări privind mecanismele de finanțare a măsurilor de

susținere a artiștilor independenți. De asemenea, a abordat oportunitatea includerii în PNA a unor acțiuni deja prevăzute în Programul de implementare, pentru anii 2026–2030, a Strategiei naționale pentru cultură și patrimoniu pentru anii 2025–2035 (Hotărârea Guvernului nr. 289/2026).

Dna Tatiana BORDINIUC, a precizat că, potrivit instrucțiunilor Biroului pentru Integrare Europeană, în PNA urmează să fie incluse cu prioritate acțiunile de importanță strategică, corelate cu domeniile de interes ale UE, în timp ce celelalte măsuri sectoriale continuă să fie reflectate în documentele naționale de planificare și de politici corespunzătoare și luate în considerare în procesul de planificare bugetară.

În completare, **dna Ana VARZARI**, a menționat că documentele Comisiei Europene stabilesc orientări și priorități generale, inclusiv în ceea ce privește consolidarea capacităților instituționale și asigurarea accesului la cultură. Totodată, a precizat că Strategia națională pentru cultură și patrimoniu cultural pentru anii 2025–2035, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 623/2025, este deja reflectată în PNA. Prin urmare, pentru evitarea suprapunerilor și a dublării acțiunilor, nu se impune preluarea integrală în PNA a măsurilor prevăzute în Programul de implementare a Strategiei pentru anii 2026–2030.

Dna Cristina SMOLENSCHI, expertă în cadrul Consiliului de experți al Comisiei parlamentare mediu, climă și tranziție verde, a solicitat clarificări privind reglementarea și consolidarea statutului juridic al școlilor de arte, bibliotecilor și caselor de cultură.

Dl Corneliu CIRIMPEI, secretar de stat al Ministerului Culturii, a menționat că reforma administrativ-teritorială, în special reorganizarea nivelului al doilea al administrației publice locale, implică o serie de aspecte importante pentru sectorul cultural, în principal cele referitoare la finanțare și resursele umane. În acest context, a subliniat preocuparea Ministerului Culturii pentru menținerea finanțării sectorului cultural și după implementarea reformei, inclusiv în perspectiva desființării consiliilor raionale, astfel încât să fie asigurată continuitatea activităților culturale și susținerea instituțiilor și formațiilor artistice.
Totodată, a comunicat examinarea de către Ministerul Culturii a opțiunii de instituire a 32 de structuri teritoriale responsabile de domeniul culturii, cu atribuții în patru direcții principale: patrimoniu cultural, arte, folclor și biblioteci. Referitor la școlile de arte, a subliniat necesitatea menținerii resurselor bugetare alocate în prezent prin Ministerul Educației și Cercetării, în vederea asigurării continuității și bunei funcționări a acestor instituții. De asemenea, a precizat că structurile teritoriale responsabile de domeniul culturii ar urma să exercite atribuții suplimentare privind atragerea fondurilor europene și naționale, inclusiv prin programele gestionate de Ministerul Culturii, precum și asigurarea implementării corespunzătoare a proiectelor, cu respectarea principiilor integrității, transparenței și prevenirii corupției.

Concluzii și acțiuni convenite
1. Cu referire la poziția de negociere a Republicii Moldova pentru Capitolul 26 „Educație și cultură” (domeniul culturii), participanții nu au formulat întrebări de clarificare a documentului prezentat.

2. Părțile interesate vor transmite, până la data de 13 noiembrie 2026, la adresa electronică dcppie@mc.gov.md, eventualele propuneri privind actualizarea PNA 2025–2029, aferente domeniilor culturii și patrimoniului cultural.

3. Instituțiile din subordinea Ministerului Culturii vor transmite, până la data de 13 noiembrie 2026, la aceeași adresă electronică, propuneri argumentate de actualizare a PNA 2025–2029, consultate în prealabil cu subdiviziunile de profil ale Ministerului Culturii și cu secretarul de stat responsabil de domeniu, cu luarea în considerare a capacităților instituționale de implementare, a termenelor de realizare și a resurselor financiare necesare și disponibile, inclusiv cu estimarea costurilor aferente.

Anexă:
Lista participanților

Semnează:

Co-președintă GL 26 Digitally signed by Varzari Ana
Date: 2026.11.02 14:02:47 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Ana VARZARI

Co-secretară GL 26 Digitally signed by Bordiniuc Tatiana
Date: 2026.11.02 13:35:48 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Tatiana BORDINIUC

Digitally signed by David Victoria
Date: 2026.11.02 13:32:24 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Secretară a ședinței de consultări publice **Victoria DAVID**